

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی اردبیل

دانشکده داروسازی

گروه داروسازی بالینی

نام درس: کارآموزی داروسازی بیمارستانی	کد درس: ۹۸
رشته و مقطع تحصیلی: دکترای حرفه‌ای داروسازی	تعداد و نوع واحد: ۰/۵ واحد کارآموزی
پیش نیاز: داروسازی بیمارستانی نظری	محل برگزاری: بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل
مسئول درس و مدرس: دکتر میکائیلی همکار مسئول فنی در داروخانه: دکتر بدرزاده	ایمیل: Sevda.mikaeili.m@gmail.com

آشنایی با داروسازی بیمارستانی:

داروسازی بیمارستانی به تمامی خدمات دارویی که توسط داروسازان در بیمارستان به بیماران ارائه می شود، اطلاق می گردد. این خدمات تا حدودی با خدماتی که در داروخانه های شهری ارائه می گردند تفاوت دارد. مجموعه این خدمات شامل مدیریت علمی و اقتصادی دارو در بیمارستان، اطمینان از ایمنی، استفاده مناسب و بجا و اقتصادی دارو، مشاوره بیماران بستری و سرپایی در ارتباط با داروها، همکاری با سایر کادر درمان در جهت انتخاب و تامین بهترین درمان دارویی، تهیه و ساخت ترکیبات دارویی مورد نیاز بیماران در بیمار، تامین بموقع داروهای داروخانه بیمارستان، مدیریت توزیع دارو، مشاوره در تجویز دارو، مشارکت در سیاست گذاری های مربوط به دارو در بیمارستان در قالب کمیته دارو و درمان و ... می باشد.

اهداف کلی درس:

آشنایی عملی و تمرین وظایف داروساز بیمارستانی به منظور توانمند سازی دانشجویان در جهت ارائه خدمات داروسازی بیمارستانی

جلسه توجیهی قبل از شروع جلسات عملی:

حضور تمامی دانشجویان در جلسه توجیهی الزامی است. در این جلسه دانشجویان با روند برگزاری واحد، نحوه ارزشیابی و نحوه انجام تلفیق دارویی آشنا خواهند شد.

نحوه حضور و فعالیت در کارآموزی داروسازی بیمارستانی:

این درس به صورت دوره کارآموزی و عملی در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل ارائه می‌گردد. در این دوره عملی، هر دانشجو به تعداد ۳ جلسه حداقل ۵ ساعته در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل حضور خواهد یافت. دانشجویان جهت حضور در بیمارستان به ۲۵ گروه ۲ نفره تقسیم می‌شوند. دانشجویان موظف هستند هر روز در روزهای مشخص شده از ساعت ۸ صبح الی ۱۳ بعدازظهر در بیمارستان حضور فعال داشته باشند. قابل ذکر است حضور منظم و سر موقع دانشجویان الزامی می‌باشد. حضور و غیاب دانشجویان در آموزش بیمارستان تحت نظارت خانم ملکی (مسئول آموزش) انجام خواهد شد.

بازه زمانی فوق به دو دوره یک روزه و دو روزه تقسیم شده است که در یک دوره دانشجویان در داروخانه بستری بیمارستان امام خمینی (ره) حضور داشته و تحت نظارت مسئول فنی داروخانه با فعالیت‌های داروساز بیمارستانی آشنا می‌شوند. در دوره بعدی دانشجویان تحت نظارت استاد مسئول با حضور در بخش‌های بالینی به انجام تلفیق دارویی برای بیماران بستری می‌پردازند. در طی این دو روز هر دانشجو موظف است سه فرم تلفیق دارویی را برای سه بیمار مجزا تکمیل نماید.

هر دانشجو ملزم است بعد از اتمام دوره حضور در بیمارستان لوگ بوک تکمیل شده به همراه کپی فرم‌های تلفیق را به خانم بخشایش (کارشناس داروخانه مدل) تحویل دهد (مدت زمان تحویل، حداکثر تا ۳۰ آذر ۱۴۰۲ می‌باشد. لازم به ذکر است پس از این بازه زمانی، لاگ بوک تحویل داده شده، تصحیح نخواهد شد و طبیعتاً نمره صفر لحاظ خواهد شد).

مباحث:

- آشنایی با سیستم HIS به منظور مدیریت توزیع دارو و آماده سازی نسخ دارویی در بیمارستان
- فرآیند تامین، نگهداری و سیستم‌های توزیع دارو در بیمارستان
- نحوه کنترل و نظارت بر داروی مخدر
- آشنایی با پرونده‌های بیمارستانی
- آشنایی با روند تلفیق دارویی بیماران بستری
- انجام تلفیق دارویی در بخش های بستری

- آشنایی با پروتکل‌های دارویی در حال اجرا در بیمارستان
- بازدید از اتاق تمیز آماده‌سازی داروهای سایتوتوکسیک در بخش شیمی درمانی (در صورت وجود)
- بازدید از اتاق تمیز ساخت و ترکیب محلول‌های TPN (در صورت وجود)

منابع اصلی درس

۱. اصول خدمات دارویی در بیمارستان، دکتر خیراله غلامی، دکتر محمدرضا جوادی، دکتر کاوه اسلامی، نشر دف.
۲. چکیده مبانی داروسازی بیمارستانی، دکتر مهدی احدی، دکتر فاطمه ایزدپناه، نشر هدی.
۳. مبانی داروسازی بالینی و بیمارستانی، دکتر منصور رستگارپناه با همکاری دکتر رسول سلطانی، نشر سبز آرنج
۴. Holdford DA, Brown TR. Introduction to Hospital and Health-System Pharmacy Practice: ASHP; ۲۰۱۰.

امکانات آموزشی

- سیستم HIS داروخانه، بخش دارویی و انبار دارویی، بخش تجهیزات بیمارستان

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

شیوه ارزشیابی دانشجویان به صورت زیر انجام می‌پذیرد:

نمره	موارد گزارش شده
۷	لاگ بوک و تلفیق
۶	تکالیف، علم و مهارت عملی دانشجو در بخش
۷	رعایت موارد رفتار حرفه‌ای و نظم

حضور و غیاب دانشجویان:

- غیبت در جلسات تحت هیچ عنوان پذیرفته نیست. در صورت غیبت غیرموجه، نمره صفر برای دانشجو منظور خواهد شد. غیبتی موجه خواهد بود که پس از ارائه مدارک و مستندات معتبر، توسط استاد مسئول تایید شود.
- پوشیدن روپوش سفید الزامی است.

- تاخیر دانشجویان به هیچ وجه موجه نخواهد بود.
- در طول ساعات آموزشی تعیین شده به هیچ عنوان از داروخانه و یا بیمارستان خارج نشوید. در صورت مشاهده هر موردی از این دست، نمره نظم و اخلاق حرفه‌ای صفر منظور خواهد شد.

گروه بندی کارآموزی داروسازی بیمارستانی-بیمارستان امام خمینی (ره)-ورودی 98
[دکتر میکائیلی]

بخش (گروه‌های حداکثر دو نفره)			داروخانه (گروه‌های حداکثر دو نفره)		
سعیده خرمی	عذرا آقازاده	3 و 4 مهر	شایان توحیدی	امید عطایی	3 مهر
نگین پورسلیمان	سلوا رحیمی	5 و 8 مهر	آیدا نصریان	فاطمه شوقی	4 مهر
صبا سلمانی	حانیه دلاوری	9 و 10 مهر	شاهین کربلای غفارزاده	برهان فیروزی	5 مهر
آرتین رسول زاده	مهران عباسی	15 و 16 مهر	سپهر قنبری	امیرحسین منصفی	8 مهر
ثنا جوابده	غزاله فرهادی	17 و 18 مهر	سمیرا پورمحمد	سیما داداشی	9 مهر
پرستو سعیدخانی	آنیتا ذاکری	19 و 22 مهر	حامد کروبیان	پویا زارعی	10 مهر
سمیرا پورمحمد	سیما داداشی	23 و 24 مهر	محمدهادی نریمانی	امیرعطا راحلی	12 مهر
زهرا جعفری	نسترن فرخی	25 و 26 مهر	سهیل نهضتی	علی ثروتی	15 مهر
آیدا نصریان	فاطمه شوقی	29 و 30 مهر	بهروز الیاسی	مبین واجدپور	16 مهر
شاهین کربلای غفارزاده	برهان فیروزی	1 و 2 آبان	امیرحسین روان نخجوانی	محمدامین برادران	17 مهر
سپهر قنبری	امیرحسین منصفی	3 و 6 آبان	ثنا اعتصام زاده	مهسا عباس زاده	18 مهر
پویا زارعی	حامد کروبیان	7 و 8 آبان	سپهر پروار	شایان عباس زاده	19 مهر
ثنا اعتصام زاده	مهسا عباس زاده	9 و 10 آبان	زهرا جعفری	نسترن فرخی	22 مهر
ثنا نطقی	لیلا حاجی شیخی	13 و 14 آبان	ثنا نطقی	لیلا حاجی شیخی	23 مهر
آرینا اسماعیل زاده	نیلوفر همتی	15 و 16 آبان	آرینا اسماعیل زاده	نیلوفر همتی	24 مهر
آیسان رستم اوغلی	مهسا مشکبار	17 و 20 آبان	آیسان رستم اوغلی	مهسا مشکبار	25 مهر
سینا عسگری	مهدی بزبان	21 و 22 آبان	سینا عسگری	مهدی بزبان	26 مهر
تینا قایم مقامی	شیرین ورمزیار	23 و 24 آبان	تینا قایم مقامی	شیرین ورمزیار	29 مهر
بهروز الیاسی	مبین واجدپور	27 و 28 آبان	صبا سلمانی	حانیه دلاوری	30 مهر
فایزه محمدقلی زاد	محمد مطلب زاده	29 و 30 آبان	سعیده خرمی	عذرا آقازاده	1 آبان
محمدهادی نریمانی	امیرعطا راحلی	1 و 4 آذر	ثنا جوابده	غزاله فرهادی	2 آبان
شایان توحیدی	امید عطایی	5 و 6 آذر	پرستو سعیدخانی	آنیتا ذاکری	3 آبان
سهیل نهضتی	علی ثروتی	7 و 8 آذر	آرتین رسول زاده	مهران عباسی	6 آبان
سپهر پروار	شایان عباس زاده	11 و 12 آذر	فایزه محمدقلی زاد	محمد مطلب زاده	7 آبان
امیرحسین روان نخجوانی	محمدامین برادران	13 و 14 آذر	نگین پورسلیمان	سلوا رحیمی	8 آبان
		15 و 18 آذر			9 آبان
		19 و 20 آذر			10 آبان
		21 و 22 آذر			13 آبان

اصول اخلاقی

اصول کلی که می بایست توسط دانشجو رعایت گردد:

- هر دانشجو می بایست نسبت به آسایش، سلامت و بهبودی بیماران احساس مسئولیت کند. همچنین دانشجو می بایست نسبت به حفظ سلامت جسمی و حرفه‌ای خود نیز مراقب باشند.
  - درمان یا انجام فرآیندهای درمانی در مورد تمام مراجعین می بایست همراه با تواضع و احترام باشد و در همه حال تکریم بیمار مد نظر باشد.
  - همکاری کردن با سایر همکاران در روند درمان
  - راستگو و صادق بودن در تمامی حالات
  - رعایت کردن پوشش حرفه‌ای
  - کنترل کردن استرس و عصبانیت
  - استفاده از مهارت‌های کنترل کننده برخورد‌ها جهت مواردی که اختلافی وجود دارد.
  - خاموش نمودن یا در حال بدون صدا قرار دادن موبایل در هنگام ورود به داروخانه یا بخش
  - رفتارهایی که نباید از سوی دانشجو انجام شود شامل موارد زیر است
- ✓ برقراری هر گونه ارتباط عاطفی با بیماران کنونی، سابق، اعضای خانواده آنها و همچنین اعضای سیستم بهداشتی و درمانی
  - ✓ مسخره نمودن لفظی و یا هرگون نیشخند و تمسخر بیماران و اعضای سیستم بهداشتی درمانی
  - ✓ هرگونه تهدید به صورت لفظی، مالی و یا تهدید به خشونت و هرگونه برخوردی که دلالت بر تهدید باشد.
  - ✓ هرگونه بحث و یا تحقیق‌های نژادی، قومی و مذهبی
  - ✓ استفاده از هر گونه لغات و ادبیات بی ادبانه و یا الفاظ رکیک
  - ✓ هرگونه انتقاد یا زیر سوال بردن فعالیت های همکاران به خصوص اساتید در جمع و یا حضور بیمار
  - ✓ بر ملا کردن راز اساتید، بیماران و دیگر همکاران کادر درمانی
  - ✓ پذیرفتن هدیه و هرگونه پیشنهاد‌های مالی از سوی شرکت های دارویی و بیماران
  - ✓ جویدن آدامس در بیمارستان و داروخانه (این عملی غیر حرفه‌ای است که توسط تمام جوامع حرفه‌ای منع می شود).
  - ✓ ارائه اطلاعات در خصوص شرایط بیماری به بیماران و یا همراه وی (ارائه این اطلاعات تنها باید توسط پزشک صورت گیرد و اطلاعات مربوط به داروهای بیمار را می توان در اختیار قرار داد).

توصیه‌هایی در خصوص ارائه مشاوره دارویی به بیمار:

- در صورتی که استاد یا رزیدنت بالینی در بخش حضور دارند، قبل از هر گونه مشاوره‌ای به بیمار با آنها مشورت کنید.
- در مورد هر پیشنهاد اطمینان داشته باشید که کاملاً صحیح و براساس شواهد علمی است.
- بدانید داروی مورد نظر یا پیشنهاد دارویی با شرایط بیمار تطبیق دارد. در صورتی که پیشنهاد مورد قبول واقع نشد، می‌توانید به طور خصوصی دلیل خود را با پزشک مطرح نمایید و دلیل رد پیشنهاد را از او جویا شوید.

توصیه‌هایی در خصوص ارتباط با سایر پرسنل:

- اصل اولین برخورد: بسیاری از متخصصین علوم رفتاری بر این عقیده اند که اصلی ترین قضاوت و برداشت در اولین برخورد و لحظات ابتدایی آن به وجود می آید. بنابراین بسیار مهم است که چگونه در اولین برخورد بهترین تاثیر را بر مخاطب خود بگذارید
- در ابتدا به حاضرین سلام کنید و خود را به طور کامل معرفی نمائید (به طور مثال علی ابراهیمی دانشجوی سال ۵ داروسازی، کارآموزی بیمارستان)
- دانشجوی می بایست اتیکتی حاوی نام و عنوان کارآموز دکترا داروسازی را بر روپوش خود نصب کند.
- دانشجوی و متخصصین داروسازی باید کار به صورت تیمی را بشناسند و بدانند درمان یک کار تیمی است که ممکن است در آن متخصصین زیادی مشارکت کنند، بنابراین باید به دانش آنها احترام گذاشت و از آن در جهت بهبودی مریض سود برد.
- احترام به دانش سایر گروه ها موجب برقراری ارتباطی سالم و مفید با آنها می شود.
- در کار تیمی یکی از مهم ترین شاخصه ها مسئولیت پذیری آنهاست، بنابراین باید بدانید مسئولیت ارائه اطلاعات دارویی یا پیشنهاد جهت بهبود دارو درمانی در درجه اول با پزشک معالج و از سوی دیگر با شما می باشد.